

Η απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών
και ο αγώνας δρόμου Χριστοδουλάκη-Βερελή
τους χώρισε

Το τέλος μιας σχέσης

ΡΕΠΟΡΤΑΖ:
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

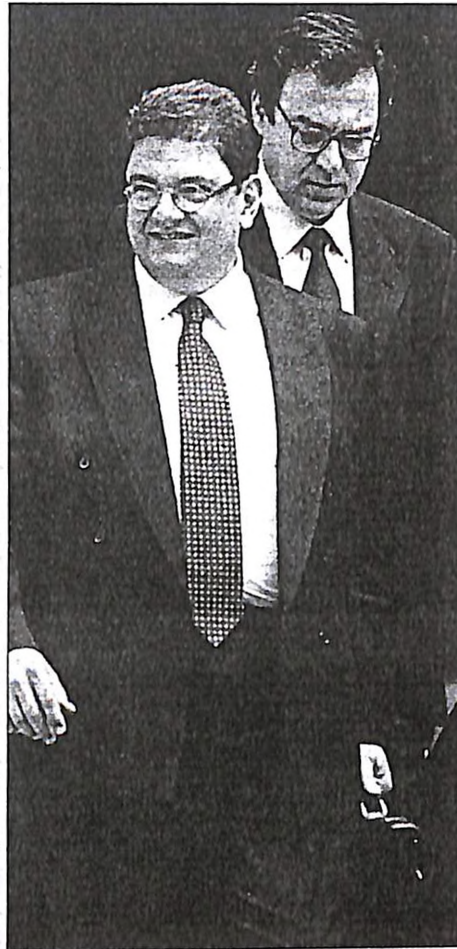
ΠΩΣ τελειώνει μια πολιτική φιλία; Η στενή σχέση των κ.κ. Τόνι Μπλερ και Γκέρφοντ Μπράουν, αστέρων του βρετανικού Εργατικού Κόμματος, έληξε στο δημοκλή εστιατόριο «Granita», στο Ίλινγκτον του Λονδίνου, όταν ο πρώτος πληροφορήθηκε τον δεύτερο ότι θα διεκδικήσει την ηγεσία, ζητώντας του ουσιαστικά να παραμερίσει. Ο Μπράουν απεδέχθη το αίτημα, οι σεριφόροι έδειχναν μετά το μοιραίο τραπέζι στους θαμώνες και οι άλλοτε «σύντροφοι», νυν προθυποργός και υπουργός Οικονομικών, έγιναν (σωτηρώ) ανταγωνιστές. Η σχέση του Τζωρτζ Στεφανόπουλου με τον Μπάι Κλάντον έληξε όταν ο πρώτος εξέδωσε βιβλίο, βγάζοντας στη φράκα τα άσπαρα του Λευκού Οίκου. Ο «κόκκινος» Όσκαρ Λαφοντανιάν φηλοδόχησε τον «φασισμένη» Γκέζερσταν Σρέντερ με μια ηχηρή παραίτηση και κλείστηκε σπίτι του για το Σαββατοκύριο. Ο φιλικός σύνδεσμος ανάμεσα στον υπουργό Μεταφορών Χρ. Βερελή και τον υπουργό Ανάπτυξης κ. Ν. Χριστοδουλάκη έχει προσωπικά και πολιτικά γνωρίσματα. Ως υφυπουργός στην κυβέρνηση Σημίτη των ετών 1996-2000 τους συναντούν κανείς τακτικά στο επαγγελματικό γκαρνιέ (ξυλινές επενδύσεις στους τοίχους, κόκκινα χιλιό) που διατηρούσε ο κ. Γ. Παυγιώλης ως υφυπουργός παρά τον Πρόεδρο στην Βουλή, ή στον διάδρομο έξω από το γραφείο του γενικού γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου κ. Σ. Κοκκιάδη. Ο ένας μπορεί να ήταν γεριμαντοφίλης και ο άλλος περιγρηγοφίλης, ο ένας πιο κοντά στον επιχειρηματικό χώρο και ο άλλος προερχόμενος από τον ακαδημαϊκό κόσμο, ωστόσο το στυλ τους έμοιαζε. Η ίδια πολιτισμένη εκφορά λόγου, το ίδιο «ξηρό» χιούμορ διανοημένο, οι ίδιες παρ. γραφικές συνδυασμένες με σωρευόμενα κομπούμια - σπυρίθως ήμια για τον κ. Χριστοδουλάκη και μισή για τον κ. Βερελή - η ίδια αδιάφορη ως προς τις προθέσεις, νηφάλια αίσθηση αυτοπεποίθησης, η ίδια ροπή στο χωματάκι με σημειωμένα γέμματα στο GB conier ή στην Braserie επί της οδού Βασιλειούτου.

Την επαγή εγγείη ελέγχο στερεότυπα ότι οι κ.κ. Χριστοδουλάκης και Βερελής σερρατωέρονταν σε «ό,τι καλύτερο διαθέτει η κυβέρνηση», αφού η κλίση προς την πολιτική συνδιόχταν με ακαδημαϊκές περιγρηγοφίλες και τεχνολογική επάρκεια, χάρισμα σπάμιο στην εγκωμιαστική ζωή. Την επομένη των εκλογών της 7ης Απριλίου ανέδεις εξέλιξη όταν βρέθηκαν ο ένας στο υπουργείο Ανάπτυξης και ο άλλος στο υπουργείο Μεταφορών, θέσεις-κλειδιά για την εφαρμογή των κυβερνητικών προτεραιοτήτων κατά τη νέα τετραετία.

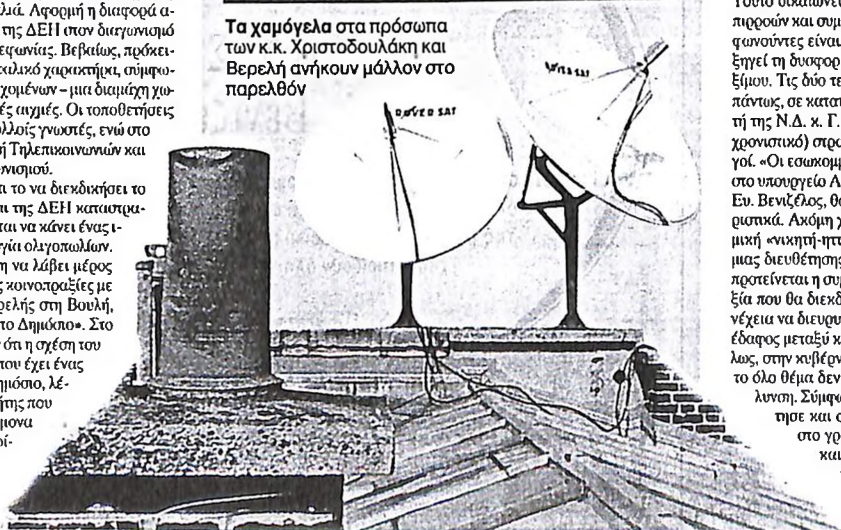
Μια «cool» σύγκρουση...

Επίτι μήνες αφημέρα, δεν υπήρχε κυβερνητικό στέλεχος που να διαθέτει εγκόνη της κατάστασης και να ισχυριζόταν ότι οι σχέσεις Χριστοδουλάκη-Βερελή είναι όπως παλιά. Αφορμή η διαφορά απόψεων μεταξύ τους για τη συμμετοχή της ΔΕΗ στον διεγερμένο για τις άδειες σταθερής ασφάλειας τηλεφωνίας. Βεβαίως, πρόκειται για μια «cool σύγκρουση», με εγκυφαιλικό χαρακτήρα, σύμφωνα με το προφ.ά. επιφοίτων των αντιμαχόμενων - μια διαμάχη χωρίς «πολιτικές κορόνες» και προσωπικές αγχιές. Οι τοποθετήσεις Χριστοδουλάκη και Βερελή είναι εν πολλοίς γνωστές, ενώ στο ζήτημα ενεπλάκηκε η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Τηλεθρομείων και η Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Ο υπουργός Μεταφορών θεωρούσε ότι το να διεκδικήσει το Δημόσιο δύο άδειες μέσω του ΟΤΕ και της ΔΕΗ καταστρατηγούσε ακριβώς αυτό που αεραγορεύεται να κάνει ένας ιδιώτης ώστε να αποφεύγεται η δημοσιονομική ολιγοπωλία. «Δεν επιτρέπεται σε κανέναν ιδιοκτήτη να λάβει μέρος στη δημοπρασία σε δύο ή περισσότερες κοινοπραξίες με ποσοτικό άνω του 15%», είπε ο κ. Βερελής στη Βουλή, προκλιτώντας: «Το ίδιο ισχύει και για το Δημόσιο». Στο υπουργείο Ανάπτυξης, όμως, επέμεναν ότι η σχέση του Δημοσίου με τις ΔΕΚΟ δεν είναι αυτή που έχει ένας ιδιώτης μέτοχος με μια εταιρεία. Το Δημόσιο, λέγεται, δεν λειτουργεί όπως ένας ιδιοκτήτης που βλέπει όλες τις παρεχόμενες του με γνώμονα έναν κοινά σκοπό, δηλαδή τη μεγιστοποίηση των κερδών του. Σύμφωνα με την άποψη αυτή, οι ΔΕΚΟ δεν ανήκουν σε ένα πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, που να εμπλέκεται διαρκώς στη δια-

Τα χαμόγελα στα πρόσωπα των κ.κ. Χριστοδουλάκη και Βερελή ανήκουν μάλλον στο παρελθόν

χείρισή τους, αλλά ελαττώνεται από διαφορετικά υπουργεία, δικαιολογούνται σε διαφορετικούς κλάδους και έχουν ως στόχο τη δημόσια ωφέλεια. Σύμφωνα με την αντίληψη αυτή, η εξομοίωση ΟΤΕ και ΔΕΗ, με ασηρημένη ανεμεργία στο ιδιοκτησιακό τους καθεστώς, και η ισοπεδοτική παρουσίασή τους ως «Δημόσιο», τένει να διαστρεβλώσει την ουσία του προβλήματος. ΟΤΕ και ΔΕΗ διαφέρουν όσο και δύο ιδιωτικές εταιρείες, άρτι νομομοποιούνται να εισέλθουν ξεχωριστά σε μια απελευθερωμένη αγορά τηλεπικοινωνιών. Εξ ου και είναι δεδομένη η αποκατανομοποίηση του υπουργού Ανάπτυξης να συμμετάσχει η ΔΕΗ, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, στο νέο τοπίο των τηλεπικοινωνιών, πολιτική που συνάδει και με τη διεθνή πρακτική (με εξαίρεση τη Γαλλία).

Ανεξαρτήτως νομικής επιχειρηματολογίας (το υπουργείο Μεταφορών επικαλείται απόφαση της Ε.Ε. του 1997) στη κυβερνητική γραφεία αναγνωρίζουν ότι πρόκειται για πολιτική διαφορά ουσίας. Οι απόψεις των δύο υπουργών αντανακλών διαφαριστές ανηλγήγει για το τι σημαίνει απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών, ποιος μπορεί να συμμετέχει, πώς ορίζεται ο ανταγωνισμός και πώς προσδιορίζεται το δημόσιο συμφέρον - αφού στόχος του «ανταγωνισμός των αγορών» δεν είναι να ωφεληθούν οι επιχειρηματίες που θα εισέλθουν, αλλά οι Έλληνες καταναλωτές. Δεν πρόκειται, όπως λέγεται, «για μια μονομαχία στα μαρμαίφνια αδύνατα της Αριστοτέλους» με ξεθωριασμένες ιδεολογικές σημειές, ή για μια συμβολική διαμάχη από το παρελθόν όπως το θήμα των ταπεινών, αλλά «για μια σύγκρουση που έρχεται από το μέλλον». Όπως περιγράφεται υπουργός, που συνδέεται φιλικά με ακριότερους της αντιμαχόμενους και είναι εμφανώς στενοχωρημένος από την όλη κατάσταση, «το 1996 συμφωνήσαμε ότι ο εκσυγχρονισμός είναι αναγκαίος, στην πορεία όμως καθίσταται σαφές ότι δεν έχουμε όλοι τις ίδιες ανηλγήγει για το πώς θα πρέπει να συντελεστεί αυτό». Η ειρωνεία της ιστορίας είναι, βεβαίως, ότι τον Ιανουάριο του 1999, οι κ.κ. Βερελής και Χριστοδουλάκης συμμετέχαν, μαζί με τον κ. Παυγιώλη, σε συζήτηση στο αμφιθέατρο του ΥΠΕΞ για το «δεύτερο κύμα του εκσυγχρονισμού».

Κερδοσμίμοι και χαμένοι

Πάντως, η υπόθεση έχει και στενότερη πολιτική διάσταση. Η έγκριση της εισημύεται ότι θα επηρεάσει, βραχυπρόθεσμα τουλάχιστον, την αποτίμηση τόσο του ΟΤΕ, όσο και της ΔΕΗ. Αν ο ΟΤΕ δραστηριοποιείται μόνον στον κλάδο του, η αξία του ως επιχείρηση είναι υψηλότερη από το αν έχει να ανταγωνιστεί τη ΔΕΗ (ή και άλλες ΔΕΚΟ). Αντιστοίχως, αν η ΔΕΗ, αξιοποιώντας δικτύα, υποδομές και τεχνογνωσία, δραστηριοποιηθεί και στις τηλεπικοινωνίες, κλάδο με ακροσημειότερες προοπτικές ανάπτυξης διεθνώς, τότε θα επηρεάσει θετικά τη δική της αποτίμηση. Εν όψει αναζήτησης στρατηγικού εταίρου και με τοχοποίησης αντιστόχως, οι εξελίξεις θα έχουν συνέπειες και για το πολιτικό εκπόσημα των υπουργών που ασούν εποπτεία.

Τούτο δικαιώνει ως ενός σημείου όσους μιλούν για «παιχνίδι περσοών και συμβολισμών». Κατά τα λοιπά, το γεγονός ότι οι διαφανοίντες είναι, όπως λέγεται, «πολιτικά παιδιά του Σημίτη», εσηγεί τη δυσκορία που αναφέρεται ότι υπήρχε στο Μέγαρο Μουσείμου. Τις δύο τελευταίες εβδομάδες ο κ. Σημίτης δεν υπήντησε, πάντως, σε καταθετική σχετική επίκαιρη ερώτηση του βουλευτή της Ν.Δ. κ. Γ. Βουλιγαράκη. Εγκλωβισμένοι στο ίδιο εκσυγχρονιστικό στρατόπεδο είναι και οι δύο ενδιαφερόμενοι υπουργοί. «Ο εσωκομματικός δυναμικός που θα απελευθερώθηκαν αν στο υπουργείο Ανάπτυξης ήταν η κυρία Βάσω Παπανδρέου ή ο κ. Εν. Βενιζέλος, θα ήταν εντελώς διαφορετικός», λέγεται χαριτωμένα. Ακόμη χειρότερα: η διαμάχη δεν πρέπει να λάβει δυναμική «νοσηρή-ηττημένους», ώστε να απομακρυνθεί η δυνατότητα μιας διευθετήσης όπου «να κερδίζουν όλοι». Ως μια τέτοια λύση προτείνεται η συμμετοχή της ΔΕΗ με ποσοστό 15% σε κοινοπραξία που θα διεκδικήσει άδεια - με ίδιο, το οποίο μπορεί στη συνέχεια να διευθυνθεί. Πρόκειται σε μεθόδευση που κερδίζει έδαφος μεταξύ κορυφαίων κυβερνητικών στελεχών. Όπως η άλλως, στην κυβέρνηση αναγνωρίζουν ότι η εκκρεμότητα γύρω από το όλο θέμα δεν μπορεί να παρατείνεται και βιάσει προς εξομολύνηση. Σύμφωνα με πληροφορίες, το κλείσιμο του θέματος ζητήθηκε και ο πρωθυπουργός σε προχθεσινή συνάντησή του στο γραφείο του στη Βουλή με τους ενδιαφερόμενους και τον υπουργό Εθνικής Οικονομίας κ. Ι. Παπαγεωργίου. Το εύλογο ερώτημα είναι αν μια πιθανή διεύθεση θα ανοίξει τον δρόμο της αποκατάστασης των σχέσεων Βερελή-Χριστοδουλάκη.